

Міністерство освіти і науки України
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Сумський державний університет
Тираспольський державний університет імені Т. Г. Шевченка (Молдова)

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 16–17 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСВОЄННЯ РУХОВИХ ДІЙ У ВОДНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ДІТЕЙ З НАСЛІДКАМИ ЦЕРЕБРАЛЬНОГО ПАРАЛІЧУ

Босько В. М., аспір., викл.

*Сумський державний педагогічний
університет імені А.С.Макаренка,*

*Сумський державний університет
bosv@mail.ru*

Наукові дані О. А. Томенко (2000), Л. С. Шпака (2002), К. А. Семенової (2007), Є. В. Скрипака (2011) та інших свідчать, що процес навчання руховим діям дитини з обмеженими можливостями має цілий ряд специфічних особливостей і суттєво відрізняється від аналогічної роботи зі здоровими дітьми. Тому надзвичайної актуальності набуває проблема засвоєння рухових дій дітьми з наслідками ДЦП, зокрема, у водному середовищі, оскільки залежно від нозологічних форм такі діти мають різні рухові порушення.

У ході аналізу наукової літератури було виявлено різноманітні класифікації дитячого церебрального паралічу, які вказують на основні порушення у руховій діяльності дитини, фізіологічні причини цих порушень та їх наслідки для життєдіяльності дитини з ДЦП. Проте, виявлені форми ДЦП не відображають взаємозв'язок рухових порушень таких дітей та засвоєння ними рухових дій, що не є зручним для розробки методики навчання руховим діям дітей з ДЦП, зокрема, у водному середовищі. Тому нами були узагальнені види рухових порушень [1; 2] (табл. № 1).

Таблиця № 1 – Види рухових порушень дітей з ДЦП та їх вплив на засвоєння рухових дій у водному середовищі

Види рухових порушень	Особливості засвоєння рухових дій у водному середовищі
Порушення м'язового тону	Слабка здатність підтримувати обтічне положення тіла. Збільшений лобовий опір.

Обмеження або неможливість довільних рухів (парези і паралічі)	Асиметрія у виконанні гребкових рухів. Проблеми з горизонтальним і бічним вирівнюванням (балансом). Мала або відсутня рушійна сила від ударів ногами. Надмірний опір викликано низьким положенням тазу та ніг.
Наявність насильницьких рухів (гіперкінезів і тремору)	Неповне обертання тіла, поганий крен навколо повздовжньої осі. Асиметрія у гребкових рухах руками та ударах ногами. Скорочення амплітуди рухів кінцівок. Ускладнене дихання.
Порушення рівноваги і координації рухів	Неточність, невідповідність рухів, насамперед рук. Слабка просторово-часова орієнтація.
Порушення відчуттів руху тіла або його частин (кінестезії)	Складне утримання руки, її проносу над водою, гребка руки. Слабке відчуття води.
Недостатній розвиток статокінетичних рефлексів	Дитині важко втримувати в потрібному положенні голову і тулуб.

Ці типові ускладнення дітей з ДЦП будуть визначати особливості виконання ними рухових дій, а відповідно будуть впливати на процес їх засвоєння. Тому при формуванні рухових умінь та навичок у дітей з ДЦП, у тому числі у водному середовищі, перш за все, слід враховувати наявні у них рухові порушення.

Література:

1. Велитченко В. К. Физическая культура для ослабленных детей / В.К. Велитченко. – М. : Терра-Спорт, 2000. – 165 с.
2. Максимова Н. Ю. Курс лекций по детской патопсихологии / Н. Ю. Максимова, К. Л. Милютин. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2000. – 576 с.